



ЗАМАН



Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**Форум**

Тохташыугъа бла социал-экономика айныугъа - себеплик

Тюне Россей Федерацияны Федерал Жыйылууну Федерация Советини Председатели **В.И. Матвиенко** эм Беларус Республиканы Миллет Жыйылууну Республика Советини Председатели **М.В. Мясникович** Россейни бла Беларусуны регионларыны төртюнчю форумуну пленар жыйылууну ачандыла. Аны ишине Къабарты-Малкъарны Башчысы **Ю.А. Коков** да къатышханды.

«Форум кыралларыбызны жуукълашыуларында магъаналы жерни ала барады, евразиялы кенгликте тохташыугъа, социал-экономика айныугъа себеплик этеди. Регионла аралы бирге ишлеу, сёзсюз, уллу магъананы тутады, форумну келечилерини саны да кёбейтилинеди. Эки кыралны парламентарийлери анга кеслерини жанларындан къошумчулукъ этедиле», - дегенди

Валентина Матвиенко.

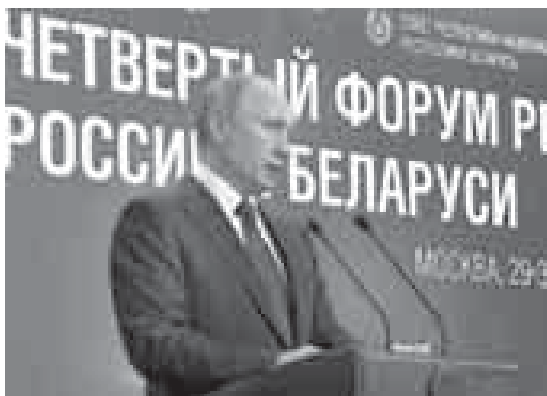
Михаил Мясникович форумну аны аллында ётген секцияларыны эсеплерине бийик багъа бергенди: «Россей Федерацияны регионларыны бла Беларус Республиканы областьларыны араларында ышаныулу байламлыкъланы багъалайбыз».

Эки кыралны да парламентлерини баш палаталарыны таматалары регионлары оноучулары бла да тубеш-



гендиле. Федерация Советини Председатели Беларус Республика бла бирге ишлеу жаны бла ахыр жыллада этил-

ген келишимлени иги тинтип, керек болса уа, ол документ-леге кёре иши бардырыгъа чакъыргъанды.



Владимир Путин бла Беларус Республиканы Президенти **Александр Лукашенко** Россейни бла Беларусияны регионларыны IV форумларына къатышхандыла. Ол быйыл бийик технологияла, инновацияла эмда информация амалла жаны бла регионла аралы бирге ишлеуно айнытыугъа жораланганды.

Пленар кенгешде уа РФ-ни Федерал Жыйылууну Федерация Советини Председатели **Валентина Матвиенко** бла Беларусуны Миллет жыйылууну Республика Советини Председатели **Михаил Мясникович** да болгъандыла.

Форум Россей Федерацияны бла Беларус Республиканы араларында, ол санда законла чыгъаруучу эмда толтуруучу власть органлары, предпринимательлени бла бизнесменлени араларында, тюзюнлей байламлыкъланы кенгертиуге, эки кыралны да экономикаларын тири атлама айнытыр ючюн тийишли норматив право мурдор салууну кыйыматлы жолларын табаргъа себеплик этер муратда къуралганды.

Россейни бла Беларусияны регионларыны IV форумларында РФ-ни Президенти **В.В. Путин** сёзлешгенди:

Хурметли Александр Григорьевич! Валентина Ивановна!

Хурметли коллегаларыбыз бла шүёхларыбыз!

Россейни бла Беларусияны регионларыны төртюнчю форумларында сизни бек суююп алгъышлайма. Бизни кыралларыбыз кертти стратегия партнёрладыла эмда бек жуукъ союзникледиле. Биз эки жанлы халланы шүёхлукъну бла огурулу къоншулукъну тутучу мурдорунда хар жаны бла да айныта барабыз, регионла аралы байламлыкъларыбыз а аланы магъаналы кесегидиле. Бизни ол жаны бла юлгубюз СНГ-де коллегаларыбыз бла бирге ишлеуге, Евразия бла, Коллектив кюркьюсузлукъну юсюнден келишимге къошулгъанланы организациясы бла байламлыкълала жюрютюуге кёллендиреди.

Бюгонлюкде россейли регионланы асламысы Беларусияда шүёхлары бла бирге ишлеп турадыла, ол санда эки жанлы келишимлени мурдорунда да. Тюрлю-тюрлю проектлени регионла бла, ол санда сатыу-алыу-промышленность палата, илму арала, бир-бир предприятияла бла бирге толтурадыла. Аны юсюнден бусагъатда губернаторла да айтдыла. Биз бизни бирикдирген кыйыматлы жолну табалгъанбыз эмда алай бла бизнесни, предпринимательликни кючлене барыуларына,

Бизни кыралларыбыз кертти стратегия партнёрладыла эмда бек жуукъ союзникледиле

эки кыралны да экономикаларына капиталланы келиулерине ышангылы мурдор къураилгъанбыз деп, алай кырайма.

Алайды да, 2016 жылда Россейден Беларусиягъа ётдюрюлген инвестицияланы ёлчеми 4 миллиард долларгъа жетгенди. Аны иги кесеге -3,5 миллиард доллары - капитал салымла болгъанларын белгилерчады. Россейли бизнес Беларусияны транспортну, Жарашдыруучу промышленностуна къошулады. Беларусия уа Россейни эл мюлкюне, сатыу-алыуна, фармацевтикасына 600 миллион доллардан артык салгъанды.

Белорусу партнёрла бла Москва область, Псков, Смоленск, Свердловск, Тюмень областыла, Башкортостан, Татарстан эмда Москва бла Санкт-Петербург арткъыда тири ишлеулерин белгилерге суюме. Беларусияны россейли Узакъ Восток бла бирге ишлеуно да кюч ала барады. Сахалин областьда шёндюю агрогородок анга шагъатды. Алай бирикген проектлени саны ёсе барлыгына, анга уа Россей Федерацияны жангы регионларында да бизнесге тап онгла ачылгъанлары да себеплик этерле деп ышанабыз.

Хурметли коллегаларым!

Бу форум Россейни бла Беларусияны регионларыны бийик технологияла, инновацияла, информация амалла жаны бла бирге ишлеуно кенгертиуге жораланыпды. Аны юсюнден мында бир кере айтылгъанды.

Бюгонлюкде цифрли технологияланы, инновация материяланы синдириуно, роботизациялауно, «жашил» энергетиканы излеген жангы промышленность төреле кёз алыбызда къурала барадыла. Ма ол технология излемлени

толтуругъа къолубуздан келсе, кыралларыбызны конкуренциягъа чыдарча эталлыкъларыбыз, жангы уруну амалланы синдириуде тийишли жер аламыз кючлендире барыгъа, илму мурдорланган, дунияны бийик стандартларына келишген продукция чыгъаруучу кооперация жол табаргъа керекби.

Къысхасы, производство, илму, кадрла онгларыбызны бирикдирип, андан кертти окъуна уллу файда чыгъарча этерге борчлубуз. Анга уа бизде битеу онгла бардыла. Кёп болмай, союз Совминни жыйылуунда «Союз кыралны илму-технология жаны бла бирге ишлеуно баш жолларыны юсюнден» бегим къабыл кёрюлгенди.

«Новопол», «Компотат» деген илму-техника программаларыбыз да эки кыралны алимлерине бла конструкторларына ишлерин бирге тийишдирге себеплик этген кыйыматлы амал болгъанды. Аланы чеклеринде шёндюю полимер эмда композит материалла чыгъарыгъа технологияла къураладыла. Инновацияны медицинада бирге ишлеуно магъаналы бёлкюмю. Саусузгъа стволной клеткаланы хайырланыв багъыну амалларын жарашдыруу программасы жашауда бардырылгъанды. Энди аркъа суюеклеринде кыяулары бла туугъан сабийлеге багъынуу программасы къолгъа алынгъанды.

Кючлю транспорт инфраструктура да келир заманны

экономикасыны айырылмазлыкъ кесегиди. Биз Союз кыралны жеринде уллу терклик бла жюрюген транспортну андан ары да айнытыр, кыралларыбызны ичлери бла ётген транспорт коридорлары ызларын игилендирип муратлыбыз.

Островецда Беларусия АЭС да уллу онгла ачады. Кёп да бармай бу шахар, дунияда биринчи атом электростанция орнатылгъан россейли Обнинскча, атын айтдырылгъына ишкесизме.

Кёп кере айтханма, энтта да къатларгъа суюме: бизни кыралларыбызны тынгылы кадрла, билим эмда окъуу онглары бардыла. Уллу россейли эмда белорусулу компанияларыбызны бла университетлерибизни дуния рыноклада кишиге оздурмагъан технологияла эмда программала жарашдырыгъа къолларындан келликди.

Чертип къома: экономикаларыбыз кёп заманны ичинде тутучу айнып барыр ючюн Россей Беларусиядан партнёрла бла бютюн къаршы ишлерге хазырды. Биз промышленность эмда технология политиканы бирге кыуаргъа, инфраструктураны бирге айнытыргъа, бизнесге бирге себеплик этерге хазырбыз.

Россейни бла Беларусияны регионларыны форумларыны мураты да ма олду. Бу кюнде айтылгъан оюмла, кюл салынган келишимле, бирге къабыл кёрюлген программала Союз кыралларыбызны кючлендиреуде, деменгили эмда кенг евразиялы аламы бирикдириуно кючлендире барыгъа кыйыматлы къошумчулукъ этерлерине бек ышанабыз.

Тынгылагъаныгъыз ючюн сау болугъыз.

www.kremlin.ru

ПАРЛАМЕНТ

Кыйналганды
сыйлангандыла

Къабарты-Малкъарны законла чыгарыу баш органыны кезиулю сессиясын кеслерини сфераларында жетишимле кѳргюзтгенлени Парламентни Сыйлы грамотасы бла сауғалауу бла жабую иги тѳреге айланганды. Бу жол а депутатла билим бериуде, саулук сакълауда, промышленностьну, илмуну, культураны, спортну, жер-жерли самоуправленианы айнытууда, право нызамны жалчытууда айырмалы 41 адамны белгилегенди. Сауғалауға аталган кыуанчлы жыйылынуу спикер **Татьяна Егорова** бардырғанды.

Аны ача, ол быллай тобушиуле адамла ушакъ этерге, аланы жетишимлери бла алгъышларға онг бергенлерин чертгенди. Татьяна Борисовна залда тюрлю-тюрлю усталыкъланы келечилери жыйылгандарын белгилегенди. «Алай сизни барыгызы да бир шарт бирикдиреди – сайлаган ишигизге сыймеклик, республиканы айнытыр ючюн къолдан келгенни этерге хазыр болганыгыз», - дегенди ол.

Спикер республикада иш кѳллу, фахмулу адамла кѳп болгандарын да айтханды. «Биз бирге болсакъ, не кыйын ишни да тамамларға, айнынуу жолуна чыгарға къолбуздан келликди. Бююн сизни бла бирге иги коллективлери-гиз да белгиленди, сауғаларыгыз аланы да жетишимлериди», - дегенди эмда жыйылгандарны жуукъларын да алгъышлаганды.

Сѳзюню ахырында Татьяна Егорова ол кюн жыйылгандарны хар бири да махтау сѳзлеме тийишли болгандарын айтханды. «Сизни иш кѳллулюгюз, итнуйогюз жаш тѳлеге иги юлго болур деп ушанам», - деп къошханды.

Ызы бла ол сауғалауу бардырғанды. Алай бла Парламентни Сыйлы грамотасына тийишли кѳрюлгенлени арасында КъМР-ни Саулук сакълау министрствосуну Кардиология ара-

сыны 1-чи бѳлюмюню таматасы **Мызыланы Зарема Алиевна** да барды. Парламентарийле аны медицинаны айнытууда жетишимлери ючюн белгилегенди.

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда Управлениясыны ГИБДД-сыны техника надзор жаны бла къуллукчулары **Гедраланы Омарны жашы Жамболат** бла **Эттеланы Зулкъарнейни жашы Ибрагим** а республикада законлукну эм право нызамны жалчытууда кыйынлары ючюн сауғалангандыла. Билим бериуде жетишимлери ючюн Сыйлы грамотаға Къабарты-Малкъар къырал аграр университетни профкомуну таматасы **Зумакултаны Мустафаны жашы Асхат** да тийишли болганды.

Къабарты-Малкъарда жаш тѳлю политиканы айнытууда кыйынлары белгиленгенлени арасында Чегем районну Билим бериу управлениясыны жаш тѳлюню, жамаут эм дин организациялары ишлери жаны бла бѳлюмюню таматасы **Диналаны Лиоза Исмаиловна** да барды.

Депутатла социал политиканы айнытууға кыйын салгандарны да сауғалагандыла. Сыйлы грамота Черек районну Урунуу, иш бла жалчытуу эм социал къоруулау жаны бла арасыны башчысыны орунбасары **Кучмезланы Владимирни жашы Ренатха** эм учрежденияны бѳлюмюню таматасы **Пашланы Танзила Малкарбиевна** да берилгенди.

Саулук сакълауда кѳп жылланы бет жарыкълы урунганланы бир къаууму Парламентни спикерини Ыразылыкъ пьсьмосу къоллу болгандыла. Анга Элбрус районну ара больницаасыны поликлиникасыны педиатрия бѳлюмюню таматасы **Къартлыкъланы Лиза Махтиевна** да тийишли кѳрюлгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Айбатандырыу

Нальчикде эки майдан
толусунлай жангыртыллыкъды

Быйыл Нальчикде эки жерде тапландырыу ишле бардырыллыкъдыла. Шахарны администрациясындан билдиргенлерине кѳре, сѳз Къулуй улу атлы проспекте Профсоюзланы дворецини аллында тийрени эмда Къабарты Россейге къошулганды 400 жыл толганына аталган майданы юсюнден барды. Мында уа фронтанлары тазаларға, къобуп тошген плитканы жангыртырға, насослаға, электрооборудованияға да ремонт этерге белгиленди. Аны бла бирге, ол тийрени жарытхан чыракъла алышындырыллыкъдыла эмда жангы шинтикле орнатыллыкъдыла. Алайлада жауу жолчукъла да тап жалгъа келтирилликдиле.

Къулуй улу атлы проспекте Дворецци аллында уа жангы фонтан боллукъду. Аны тѳрегинде жауу жолчукъла къураллыкъдыла, шинтикле эм чыракъла орнатыллыкъдыла, арлагыракъда уа парковка ишленирикди.

Проект бла дагыда бу жерде ариу къыртыш къурауға, тюрлю-тюрлю терекле, юлкюле, гюлле ѳсдюрюрге умут этиледди. Фонтанны тѳереги уа жылтырауукъ мермер ташла эмда керамогранит бла жасылкыды. Бу ишле бары да «Шѳндюго шахар тийрени къурау» деген къырал эмда тийишли муниципал программаланы чеклеринде бардырыллыкъдыла.

Документле

Ш.Х.Шоеновну Къабарты-Малкъар Республиканы
Сыйлы грамотасы бла сауғалауу юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы къырал власть органларында кѳп жылланы бет жарыкълы ишлегени ючюн **Шоенов Шахим Хаталиевични** - Къабарты-Малкъар Республиканы Архив службасыны башчысын - Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла сауғаларға.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2017 жыл 28 июнь, №95-УГ

Ю.КОКОВ

Гусева Татьяна Викторовнаны Майский
жер-жерли айыруу комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги
болганды членини къуллугундан эркин этюню юсюнденКъабарты-Малкъар Республиканы
Айыруу комиссиясыны

БЕГИМИ

2017 жыл 29 июнь

Нальчик ш.

№13/1-6

«Россей Федерацияны граждандарыны айыруу эркинликлерини эмда референдумға къатышырға эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июньда чыгарылган 67-ФЗ номерли Федерал законну 28-чи статьясыны 7-чи пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылган 23-РЗ номерли Законну 2-чи статьясыны «е» пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли айыруу комиссияларыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылган 1-РЗ номерли Законну 8-чи статьясыны 5-чи

кесегине тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы **бегим этеди:**

1. Кандидатурасын Май районда урушну, урунуу, Саууланган ючлени бла право нызамны сакълауу органлары ветеранларыны организациясы кѳргюзтген **Гусева Татьяна Викторовнаны** кесини тилеги бла Майский жер-жерли айыруу комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги болганды членини къуллугундан полномочиялары тауусулгунчу эркин этерге.

2. Бу бегимни асламлы информация органла басмаларға эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны Интернет-сайтына салырға.

Айыруу комиссияны председатели
Айыруу комиссияны секретары

В.М.ГЕШЕВ
ЖАППУЛАНЫ М.Х.

Гусева Татьяна Викторовнаны Майский жер-жерли айыруу
комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги болганды членини
къуллугундан эркин этюню юсюнденКъабарты-Малкъар Республиканы
Айыруу комиссиясыны

БЕГИМИ

2017 жыл 29 июнь

Нальчик ш.

№13/2-6

«Россей Федерацияны граждандарыны айыруу эркинликлерини эмда референдумға къатышырға эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июньда чыгарылган 67-ФЗ Федерал законну 29-чу статьясыны 6-чи пунктуна «а» подпунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылган 23-РЗ номерли Законну 2-чи статьясыны «е» пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли айыруу комиссияларыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылган 1-РЗ номерли Законну 4-чу статьясыны 2-чи кесегине «а» пунктуна тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы **бегим этеди:**

1. Кандидатурасын Май районда уруш
Айыруу комиссияны председатели
Айыруу комиссияны секретары

ну, урунуу, Саууланган ючлени бла право нызамны сакълауу органлары ветеранларыны организациясы кѳргюзтген **Гусева Татьяна Викторовнаны** кесини тилеги бла Майский жер-жерли айыруу комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги болганды членини къуллугундан полномочиялары тауусулгунчу эркин этерге.

2. Майский жер-жерли айыруу комиссияны къауумунда бош болганды жерге кандидатурала кѳргюзтү башланганы юсюнден билдирди.

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны информация билдируюню текстин къабыл кѳрюрге (ол къошулады).

4. Бу бегимни асламлы информация органла басмаларға эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны Интернет-сайтына салырға.

В.М.ГЕШЕВ
ЖАППУЛАНЫ М.Х.

Къошакъ
Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны
2017 жылда 29 июньда чыгарылган 13/2-6-чы номерли
бегими бла къабыл кѳрюлгенди

Майский жер-жерли айыруу комиссияны къауумунда бош
болганды жерге айыруу комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги
болганды членини кандидатураланы кѳргюзтү башланганы юсюнден
информация билдируу

Майский жер-жерли айыруу комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги болганды членини полномочиялары болжалындан алгъа тохтатылгандары бла байламлы эмда «Россей Федерацияны граждандарыны айыруу эркинликлерини эмда референдумға къатышырға эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» Федерал законну 26-чы статьясыны 6-чы пунктун башчылыкъга алып, Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы Майский жер-жерли айыруу комиссияны къол кѳтюрюрге эркинлиги болганды членини кандидатураланы кѳргюзтү башланганы юсюнден билдиреди.

Документле бу билдируу басмаланган кюнден башлап 5 кюнюню ичинде бу адрес бла алындадыла: КъМР, Нальчик ш., Ленин пр., 27-чи номерли юй, 151-чи каб., тел. 40-64-96, 40-26-88.

Къабарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы.

ПАРТИЯ ЖАШАУ

Проектлени жылны ахырына дери битдирирге алланыпдыла

«Единая Россия» политика партияны башламчылыгы бла кыралган «Городская среда», «Гитче шахарланы парклары», «Жер-жерли культура юй» эм «Гитче шахарланы театрлары» деген партия проектке жылны ахырына дери битдирилге керекдиле. Бу ишни тийишли даражада бардырган субъектле уа келир беш жылны ичинде жангы программага кирип, шахарларыны, эллерини халларыны тапландырырга онг табарыкдыла.

Партияны Кыбарты-Малкыарда регион бөлүмүнө политсоветини жыйылыуунда уа партия проектке республикада кыалай толтурулганлары сюзюлгенди. Аны ишине РФ-ни Кырал Думасыны депутатлары Ирина Марьяш бла Адалыби Шагагошев эмда кырал кенгешчи Натби Бозиев кыатышхандыла.

Аны ача, партияны регион бөлүмүнө секретары Кымр-ни Парламентини спикерини орунбасары Михаил Афашагов проектке субъектледе кыалай толтурулганлары «Единая Россияны» Баш советини жыйылыуунда сюзюлгенин билдиргенди. «Ала кеслерини хайырлыкларынын кыргызынлары белгиленип, ахчаны кыбейтирге оңу этилгенди. Алай заманында толтуралмагъан региондан ача сыйырылып, башалагъа юлешинирикти. Аны ючюн а болжалланы сакълау артыкыда магъаналыды», -дегенди ол.

Биринчиден, «Городская среда» проект кыалай толтурулганы сюзюлгенди. Ол жашауда кыалай бардырылганына Адалыби Шагагошев жууалпыды. Аны айтханына кере, республикага программаны чеклеринде 170 миллион сом бөлүнгенди. «Мен а Нальчикни мэриясыны келечилери бла бирге Искжой районда тапландырыу ишле кыалай толтурулганларына кыарагъанма. Бек магъаналысы уа арбазларын жангыртууга адамла кеслери да тири кыатышадыла, ала кыалай ишле толтурурга керекисин, не зат жетишмегенин да айтдыла. Бу партия проект да властыны бла жамауатны араларында байламлыкъланы кючлер мурат бла башланганды», -дегенди ол.

Андан сора да, толтурулган ишлени кыачествосуна энчи магъана бериледи. Битеу жумушла тийишли даражада бардырылыр ючюн а жамауат эм партия контроль толтурулукту. Андан сора да, арбазланы жангыртууга адамла кыалай багъа бергенлери да сюзюлжюкдү.

Нальчикте уа бу проектин чеклеринде 80 арбаз тап халгъа келтирилликди. Шахарны мэри Арсен Алакаевни айтханына кере, бюгонлюкде битеу конкурс процедурала толтурулгандыла, кызурулуш ишлени 8 подряд организация бардырыкды. «Арбазланы дизайн проектлери



да хазырдыла, ала, жамауат сюзюден ётоп, кыабыл кёрюлгендиле», -дегенди ол.

Программаны чеклеринде уа Кыулииланы Кыайсын атлы эмда 400-жыллыкны майданлары да жангыртылыкдыла. Арсен Михайлович билдиргенча, аланы проектели да социальный сетъледе басмалангандыла. «Адамла алгъа бюсорегенлерин айтхандыла», -деп кыошханды.

Алай чырмаула да бардыла. Кёп кыатлы юйлени арбазларында бир торлю эркинликлери, документлери болмай ишленген гаража бардыла - 300-ден аслам. Ала жангыртуу ишлени толтурурга онг бермегенлери ючюн барысы да кетерилликдиле, деп чертгенди мэр.

«Гитче шахарланы парклары» деген партия проект кыалай толтурулганына уа Ирина Марьяш жууалпыды. Аны айтханына кере, битеу да бирге аны жашауда бардырырга 663 миллион сом бөлүнеди. Ол санда Кыбарты-Малкыарга 8,5 миллион сом берилгенди. Бу ахчага уа Бахсанда, Терекде, Тырынуаузда эм Прохладныйде парка жангыртылыкдыла. «Тапландырыу ишле башлангандыла. Алагъа шахарчыла тири кыатышханлары кыуандырады.

Сёз ючюн, Бахсанда предприниматель паркда фронтан салырга сюйгенин билдиргенди. Башха жерледе уа адамла кеслерини ахчаларына шинтикле, чыракъла орнатырыкдыла, асфальт салдырыкдыла», -дегенди ол.

Ирина Евгеньевна бюгонлюкде тийишли келишимле этиле турганларын айтханды. Жангыртуу ишлени уа жылны ахырына дери бошаргъа белгилениди.

Кымр-ни кызурулуш, ЖКК эм жол мюлк министрини кенгешчиси Борис Балагов, сёзге кыошула, партия проектке жашау журт-коммунал мюлкню предпритиялары да кеслерини юлюшлерин кыошханларын билдиргенди. «Нальчикде программга кирген арбазлада эски болган инженер ызыла алышынырыкдыла. Бу жумушлагъа ача бөлүнгенди», -дегенди ол.

«Жер-жерли культура юй» эм «Гит-

че шахарланы театрлары» деген партия проектке кыалай толтурулгандыларыны юсюнден культура министр Мухадин Кумахов доклад этгенди. Аны айтханына кере, федерал программаланы, партия проектели чеклеринде элдеде маданият юйлени тапландырыу, аланы тийишли оборудование бла жалчытуу, библиотекаланы фондларын игилендириу, искуствону сабий школларына болушук берюу жангы бла жумушла толтуруладыла.

Партия проектин юсюнден айтханда уа, 200-300 адам сыйынырга типовой маданият юйле 10 элде ишленеди. Бюгонлюкде аланы барысында да кызурулуш башланганды. Министри айтханына кере, аланы болжалларын бузмай битдирге кыолдан келликди, ишлеге чырмаула жокъдула.

Политсоветини жыйылыуунда башха вопрослагъа да кыаралганды. Ол санда «Россейни юйретиучюсю» битеуроссей конкурсу регион бөлүмюн бардырыуу болуму сюзюлгенди. Партияны регион бөлүмюн секретарыны орунбасары Парламентини спикерини экинчиси Жанатайланы Салимин айтханына кере, ол ёсон келген телю бла ишде жангы методикаланы хайырланган юйретиучюлени ачыкъялар мурат бла хар жылдан да бардырылады. Регионда хорлагъанла уа конкурсу федерал бөлүмюне барлыкдыла.

Андан сора да, Бахсан шахарны жер-жерли самоуправление органыны депутаттыны полномочияларын тохтатыу жангы бла жумушлагъа кыаралганды. Партияны регион бөлүмюн толтуруучу комитетини башчысы Дмитрий Парафилов билдиргенча, Руслан Эздековдан аны шахарны депутаттындан эркин этинуо юсюнден заявление келгенди. Аны мандаты Руслан Пиловха берилгенди.

Ахырында Михаил Афашагов партия проектелини тийишли даражада толтуруп, республиканы шахарларын бла эллерин тапландырырга онг болганын айтханды. Ол муниципалитетлени келир жылгъа заяваланы хазырларгъа да чакырганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.



Байкерле келликдиле

Шимал-Кавказ эмда Юг федерал округланы регионларындан бла Россейни башха субъектлеринден 1,5 мингге жууук байкер Кыарачай-Черкесни Теберди шахарына «АндеРРок» фестивалгъа жыйылкдыла. Аны «Мустанг» регион мото клуб саулукълу жашау этиуно ниетин жяр муратда кыураганды. Аны келечиси Эдуард Псеунов «Интерфакс-Юг» агентствого билдиргенге кере, фестивалны кезиунде уллу рок-концерт боллукду, мотоциклени сюйгенлеге энчи конкурсла кыураллыкдыла.

Леопард кыайтарышыкды

Леопардны Кавказга кыайтарыуу мадарлары этиледиле. Шимал Осетияда бла Дагыстанда энчи жерле бөлүюп, алагъа жокъ бла турган жануарланы жиберликдиле, деп билдиргенди «Шимал Кавказы курортлары» АО-ну пресс-службасы «Интерфакс-Юг» агентствого. Бу иш Россейни табийгатын кыорууула жангы бла бек магъаналы проекттеринден бирини чеклеринде бардырылады. Аны биринчи кесети Кавказ кырал табийгат биосфера заповедниге былтыр юч леопардны жибериуу бла башалганды.

Майдал жалгъан туюлюдю

Адыгея Республиканы Билим беруу министрствосу Тахтамукай районда 1-чи номерли школну окуучусу - бу жерли кыулукъчуну кызы - майдалны кеси кыйыны бла алгъанын билдиргенди. «Ведомствону специалистлери алгынныгъа эмда шёндюго документлени тинтендиле эмда окуучуну билимине тюз багъа берилгенин тохташдыргандыла», -деп айтылады Адыгеяны правительствону сайтында. Тинтиле уа майдал алган кыызладан бири кесини негерин артык бек кыйналмай тапханды саугасын деп терслегенден сора бардырылгандыла.

Екатеринбургдан врачла - Шимал Осетияда

Екатеринбургну Профилактика эмда саулукъ сакълау медицина арасында врачланы бир кыууму Владикавказда "Электроник" промышленный районда жашаган тиширыулары бла сабийлени саулукъларына кыарайдыла. Аланы муратлары - заводдан чыкган уула, ол санда свинец, организмне не хата салгандыларын биллюду. Владикавказда жашагъанла дагыда биофилактика препаратла да берилликдиле.

Транспорт файдалы болур ючюн

Дагыстанда автостанциялары бла автовокзалланы ишлери тап халгъа келтирилликдиле. Аны юсюнден республиканы Транспорт, энергетика эмда связь министрствосунда айтылганды. «Экономика туура болурча этиу бизни баш борчларыбыздан бириди», -дегенди ведомствону башчысы Сайгидпаша Умаханов.

- Адамланы журютген транспортну ишин тап халгъа келтирирге, налога телюну игилендирирге, ахчаны кыолдан кыолга беруину азайтырга керек боллукду. Транспорт бла байламлы болган предпритияла файдалы болурга тийишлидиле», -дегенди ол ахырында.

Жаш кыачыла эришгендиле

Ингушетияны Джейрах районунда жаш кыачыла Россейни биринчилигинде эришгендиле. Кеслерини усталыкларын кыаралны торлю-торлю регионларындан 100-ге жууук спортчу кёргюзтгенди, деп билдиргендиле республиканы башчысыны пресс-службасындан. Анда дагыда бийилны ахырына республиканы тау этеклеринде 120 адамга альплагерь эмда альпинистлени школун ачарга мурат этилгенин эсте салгандыла.

Hover H3 - жангы автомобиллени тизмесинде

Келир жыл чыгып башланырык автомобильлени тизмеси басмаланганды. Аланы араларында Hover H3 рамалы внедорожник да барды. Аны Черкесскде «Дервейс» автомобиль заводда кыурашдырып башлагандыла. РИА Новости билдирген кере, Great Wall марка россейли рынокдан 2014 жылда кризис ючюн кетген эди. Энди ол торлю автомобилле Россейге иелкинни юсю бла даулашла кетерилгенден сора кыайтхандыла.

Информгентстволаны материалларына кере ТЕКУЛАНЫ Хауа хазырлаганды.

Тапландырыу

Чунгурланы жапхандыла, асфальт салгандыла

Нальчикни администрациясыны жашау журтла-коммунал мюлк жангы бла управлениясы подряд организация бла бирге Головка бла Калужный орамла бирге кыошуплан жерде ремонт ишле бардыргандыла, деп билдирдиле администрацияны пресс-службасындан.

Алгъаракълада кыаты жауунладан сора бу тийреде суу кыюуп, машиналаны журюуплерине чырмау этгенлей тур-

ганды. Ол себепден алайны тап халгъа келтирирге оңу этилгенди. Ремонт ишлени чеклеринде жолну кётюртгендиле эм кёл бир жангына кетерча этгендиле. Жылны ахырына саулай Калужный орамны тапландырырга белгилениди.

Этилген ишле эки жылны сакъланмасала, кемчилик болса, подрядчик аны кеси ахчасына кетерликди.

Бизни корр.



СЕЗОННУ ЖАБЫУ

Къызыу ыспаслагандыла, гюллени аямай къуйгандыла

Нальчикде Къырал концерт залда бу кюнледе Россей Федерацияны халкъ артисти Борис Темирканов башчылык этген Къырал филармонияны симфония оркестри музыкалы жылын Франц Петер Шубертни чыгъармала-ры бла жапханды.

Сёзсюз, белгиле австриялы композиторну чыгъармачылыгы кёп жанрлыды, деменгилиги бла кесине тартады, аламатды. Маэстро музыкалы сезонну жабыуга аталган концертге аны къошаны да бошдан туюл эди. Шубертни кёпле суйгенлерин ол биледи. Анга уа ол кюн залда олтурганлары «Аперим!» деп къычырганлары эмда толкъун къарсла ургъанлары энтта да бир кере шагъатлык этгенди. Сахнагъа элтилен гюллени да санап саны жокъ эди.

Къырал филармонияны директору Тахир Зашакуев озган музыкалы жыл оркестрге бек хайырлы эмда



жетишимли болганын айтханды. «Репертуарны жарашдыра туруп, биз Борис Темирканов бла классика музыканы суйгенлени ыразы этиуню эм

башха салганбыз. Келир сезонубу да мындан аман болмаз деп ышанабыз», - дегенди ол.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Акция

Къарачай-малкъар жаш тёлуюн айнытууга себеплик этген «Эльбрусоид» фонд бла Нальчик шахар округда социал жумушла бла жалчытхан ара Наркотиклеге къажу кюрешни халкъла аралы кюнуне жоралап, сабийлеге концерт къурагандыла. Аны бардырганла Холаланы Жанетта бла Атырзаланы Амина бу от саулукугъа къаллай заран салганын эсгертгендиле. Бизни хар бирибизни да кесибизни жашауубуз, къада-рыбыз, муратларыбыз бардыла. Биреуню жангылычларына къарап, башха адам хазна юйренсин. Хар инсан да кесини сынамын жыяды.

Алай бир-бирлени этгенлерин а къайтармасакъ игиди, наркотикле-



Игини амандан айырып танытадыла



ни хайырлануу алыны санындады. Алагъа бай, жарлы, жаш, абадан да алданадыла. Юйде наркоман болганы уа битеу жууукълагъа жарсыуду. Терс жолгъа жаш адамла тюрлю-тюрлю сылтаула бла тюшедиле - кеслер тенглеринден кючлю кёргозтор неда шуьхларынды айырылмаш ючюн, аман къауумгъа къошулуп, жангы сезимле излеп эм башхала.

Осал затны ууу адамны чархында бири бла къалмай битеу органларына заран салады, кесине юйренчек эте-

ди, кёпден-кёпню излетеди. Бу сезлеге шагъатлыкъгъа къысха фильм да кёргозтюлгенди. Анда наркотикле къайдан чыкъганлары эм къалай жайылганлары, алыны бир кёргенле артда къалай къыйналганлары ачыкълана эди.

Жаш жырчыла Атырзаланы Элар, Мызыланы Аубекир, Мурат Сонов, Мызыланы Мурадин, Сарбашланы Аскер, Чабдарланы Алёна, Таукенланы Салим жыйылганлары ариу жырлары бла кёллерин кётюр-

гендиле. Бу концертге келген сабийле, анда айтылганнга тынгылап, тюз оюм, сайлау этип, наркотикледен керу турурла деп ышанабыз. Араны башчысыны орунбасары Антонина Наумова да, фондха ингирни къураганы ючюн ыразылыгын билдирип, наркотиклени зараны бир юйюрге да тиймезин тежегенди.

Былайда бир затны да эсгерттирге сюе эдим - «Эльбрусоид» фонд ол уугъа къажу кюрешни эрттеден бери да бардырады, бу жаны бла уллу сынам да жыйганды. Саулукулду жашуу бардырууну ниетин кенг жая, жаш адамланы адеп-къылыкъгъа юйрете, спорт, культура жаны бла ишлени дайым къурайды.

Эки жыл мындан алгъа Кавказны миллетлерини россейли конгресси «Трезвая Россия» бла бирге «Лирикагъа» къажу акцияны ётдюргенди. Махачкъалада, Грозныйде, Магасда, Нальчикде, Черкесскде, Ставропольда бла Кисловодскда адамла, бирге жыйылып, наркотиклеге къажулукуларын билдиргендиле. Быллай уллу акциягъа къырал даражада эс бурулганды, аны хайырындан аптекалада бу къоркъуулу наркотикли дарманны эркин сатыу-алыугъа чек салыннганды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Экологияны жыпына

Къабарты-Малкъарны Къызыл китабыны экинчи басмаланнганы

Ведомствола аралы комиссия Къабарты-Малкъарны Къызыл китабыны экинчи изданысына кийирлилик жаныуарланы бла битимлени тизмесин къурап бошаганды.

Бу ишни биринчи Къабарты-Малкъар къырал университетни биолог специалистлери бла экологлары хазырлагъан эдиле. Анга белгилерча битимледен 87 тюрлюсю, жаныуарладан да 120-ден артыкъ тюрлюсю киргендиле. Ол 2000 жылда минг экземпляр болуп чыгъарылган эди. Жангысы уа бийылны кюз артына, Экология жылын ахырына, басмаланырыкъды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоосууну пресс-службасы.

БАНК

Пенсиячылагъа - учуз кредитле

Россельхозбанк хапчук алыргъа кредитле беруу жаны бла россейли рынокда алчылыкны тутады. Бийылны беш айында аллай потребитель кредитледен 35 миллиард сом багъасы берилгенди.

Банкда иш хакъны аны юсю бла алгъанлагъа бла пенсиячылагъа энчи программала ишлейдиле. Алагъа жыллык процент ставка 11,5 процентди. Андан сора да, потребитель кредитле беруу жаны бла акция андан ары бардырылады.

Анга кёре, 200 минг сомдан аслам алгъанлагъа процентле азайтыладыла. Иш хакъны банкны юсю бла алгъанлары, аны ышангылы клиентлерини эмда бюджет сферада ишленгенлени бла аскерчилени ставкаларыны ёлчечи 13,5-15,5 процентди, башхалагъа уа - 16,5-17,5 процент.

«Россельхоз» АО тамамлагъан жумушланы юслеринден аны энчи сайтында бютун толу хапар билери онг барды.

Бипаприу

Телерадиобериуле бир ауукъгъа тохтатыллыкдыла

«Россейни телерадиобайламлыклары сети» федерал къырал унитар предприятини филиалы - «Къабарты-Малкъар Республиканы радио эмда телевидение бериуле жаны бла арасы» Нальчик шахарда телебашняны бузулуудан сакълау жаны бла ишле бардырылганлары себепли телерадиобериуле 4 июльдан 25 июльгъа дери ишчи кюнледе 9:00 сагъатдан 17:00 сагъатха дери тохтатыллыкларыны юсюнден билдиреди.

Жангыртуу ишле бардырыла туруп, автомобилстледен бла жауу жюрюгенледен телебашняны тийресинде артыкъда сакъ болурларын излейбиз. Автотранспортну телебашнягъа жууукъ жерде салмазгъа кюреширге керекдиле. Алыны боюларына хата тюшерге боллукъду.

План бла бардырыллык ишлени кезуонде адамлагъа бир кесек талсыз тюшерге боллугъу ючюн кечгинлик тилейбиз.

Юбилей

ЖАНГУРАЗЛАНЫ МАЖИТ:

Артист сахнада битеу жамауатны кьадары, кьолайлыгы аны кьолунда болганча, алай ойнарга борчлуду

КьМР-ни, КьЧР-ни да сыйлы артисти, Ингуш Республикасы халкь артисти, Россейни халкьларыны артидаасыны лауреаты, Кьулийланы Кьайсын атлы Малкьар кьырал драма театры директору Жангуразланы Байдуллахны жашы Мажит кеп болмай кесини 50-жыллыкь юбилейин белгилегенди. Бу жарыкь келлю, ачыкь жорекли, кьудурет фахмудан толугу юкшолу сахна жудузну танымагьан бизни республикада угьай, битеу Шимал Кавказда да хазна болмаз.

Белгилесича, халкь арасында актёрну борчу уллуду: ол - художникди, философду, жамауат кьуллукьчуду, художестволу сезну устасыды. Театр а кьайсы заманда да миллетини кьозгосю болганчы. Ол жорукьну Жангураз улу бир заманда да унутмагьанды. «Халкьынга, тутхан ишинге, берген сезюнге кертичилери - ма алады чынтты эр кишини эм ахшы артистни ышанлары», - дейди ол.

Кепле Мажитни комедиялы актёрнуца кереди, алай ол тюз оюм тойюлду. Аны амплуасы андан кенди: трагедияны жигитинден башлап драмалы персонажга дерди. Ала Малкьар театры сахнасында ол кьурагьан алапат сыфатадыла: Телпеланы Алимни «Артутайында» Лука, Н. Гогольну «Кьатын алыуунда» Кьуймакь, Г. Горинни «Геростратны унутурга» пьесасына кер салынган оюнда тутмакьын, Р. Шериданны «Дузнясында» дон Херонимо, Токумаланы Жагьафарны «Чонай кьатын алады» дегенинде Чонай, Ж.-Б. Мольерни «Тартюфунда» Оргон, Б. Нушични «Философияны докторунда» Живота эм кеп башхала.

Театр уллу келлюлени сиймейди, андан сора да, ол ишге толусунлай берилгенлени, чыдамлы инсанланы излейди. Бюгонго юбилярыбыз аллайладанды: жашуун сахна искусство бла кьаты байлагьан чынтты артист.



Чам бла сагьышландырыу

1998 жылда республикада Мажит кьурагьан сатираны бла чамны ингири етгенди. Аны аллында уа Каплан Вороков «Моя республика» газетде былай жазгьанды: «Бу концертни бириследен энчилиги КьМР-ни сахнасына монолог жанрда ишлеген артист биринчи чыкьгьанындады. Бюгонлюкге дерди былай зат орус эм кьабарты эстрадада да болмагьанды».

Артистни кюлдоре билген фахмусу кьынында болурга керекди. Чынтты актёр деп ол кезиуде айтылады. Чам бла сагьышландыра билу, оюм этирюу хар бирине да берилмейди, алай бизни юбилярыбыз ол жашырынлыкьланы чыгармачылыкь кючо бла кесине бойсундуралганладанды.

Ызы бла, жыл да озгунчу, айтхылыкь «О-ха-хай!» Музыка театры сахнасын жарытханды. Ол концертде Мажитни жюго уллу болгьанды - монологуарын (аланы уа анга Токумаланы Ж., Кьулийланы Х., Мамеланы И., Табакьсойланы М., Глашланы Б. жазгьандыла) айтханы бла бирге ол концерт программаны да алапат бардыргьанды. Аны биргесине уа Газаланы Алим, Мусукаланы Руслан, Мамайланы Фатима, Ольга Сокурова, кьарындашла Апполаны Альберт бла Артур жыйылганланы кьуандыргьандыла.

Театр - ёморлге сиймеклик

Кьыйынды актёрга тохтамай алга барып тургьан. Биразга тохтап, жюрек жауунг тауусулса, арта бурулуп, жангы кьары алып, алай келирге тийишлиди. Алай кепге тохтагьанны уа чыгармачылыкь толукь басып кююды. Ол затланы ангылап, Мажит да кесине солу бермегенди.

Искусствону адамы, бек биринчиден, мени этгеним миллетиме жарармы деп сагьышлы болурга керекди. Ишлеген а - битеу халкьны кьадары, жазыу сени кьолунда болганча, алай этрге борчлуса, - дейди жигитим.

1999 жылда Шериданны «Дузнясы» малкьар сахнада тауча селешени келени кьуандыргьан эди. Мажит анда дон Херонимону ойнагьанды. Л. Хорошавин ол жылда «Кабардино-Балкарская правда» газетде жазгьанчы, актёрну оюну кьарау-уланы жореклерине садак окьла жетдиргенча эди. Андан сора Кьулий улу атлы театры юсонден ол ара шахарны труппаларындан арта кьалмай ишлеялыкьды дегенча оюмла айтылгьандыла.

Башында сагьынганчыбызча, Мажитни кеп алапат рольлары кьараучу энсиде кьалгьандыла. Аланы араларында «Тартюфдан»

Орган. Аллай рольла бардыла, башха саналмай, алай битеу сахнада бола тургьан ишле аны тегерегине тизилген. Оргон аллайладанды, спектакль кеси да малкьар сахнада кёргозюле тургьанладанды. 1991 жылда Жангураз улу бу жигитни сыфатында чыкьгьанындай, болмагьанча кьызыу кьарсла кьагьылган эдиле. Ол жаш актёрну кьараучу жаратханын, кёрюге сийгенин билдирген кьуанчылы шарт эди.

Балтаны ал уруму кьалай эсе да, ахыры да алайды дегенлей, бюгон да барады юбиляр сахна искусствону кьыйын жолунда Мельпоменага кьуллукь этгенлей, табынганлай. Сёзсюз, кьараучу да жаратханды аны. «Сау болсун миллетим. Аны ол сиймеклигин бир затха да алышлаллыкь тойюлме, ол мени бек уллу, кьыйматсыз саугьамды, насыбымды», - дейди Жангураз улу кеси уа. Ол заманны таушлукь кьарслары уа бюгон да эшитилгенлей турдыла аны кьулагына, бирде кьууандыра, бирде мудахландыра, сагьышландыра.

рны иелигине берилгенди. Республиканы Башчысы Юрий Кокос, башха кьырал оюучула да кез-кьулакь болуп, бусагьатда анда тынгылыкь реконструкция ишле бардырыладыла. Кюз артында театр 80-жыллыкь юбилейин белгилеге деп турды, ол кезиге жангырытылган мекамга кечюп, коллектив кьуанчыны анда етдюрюу умутлуду.

Сёзсюз, 80 жылны ичинде кеп торленуле болгьандыла, иги жумушла, кьужур болумла да тюбегенди. Хар затны кесини заманы, жери, сагьаты. Спектакльде да хар заманда айтхылыкь болуп кьалмайдыла, учхараракь ётгенле да тюбейдиле. «Алай ол кезиуде бир зат а ахырысы бла да торленмегенлей келеди, - дейди Жангураз улу. - ол да неди десегиз - Малкьар театрыни иги ойнагьан, ишлерин сийген, фахмулу актёрлары».

Жашуу негерле

Юйор насыбы да тутханды юбилярыбызны. Аны жашуу негерле Мамайланы Фатима КьМР-ни сыйлы артисткасыды, фахмулу макамчыды, жырчыды.



Ахшы торлениуде

2010 жылда Мажит Кьулийланы Кьайсын атлы Малкьар кьырал драма театры директоруну кьуллугьна салынганды. Андан бери алай кеп заман озмагьанлыкьга, ол аслам иш тындырырга жетишгенди. Мекамьын тапландыргьанды, коллективни арасында байламлыкьла кючленгенди, жангы премьерала, сабий жомакьла терк-терк салынып башлагьандыла, гастроль тереле да жангырытылып, бизни труппабыз, кьоншу республикаладан тышында да, тыш кьыралада даражалы фестивальлага кьатышып кьайтханды.

Бу кюнде Мажитни кьайгырыуу бла Москвада Б.Щукин атлы театр институтда билим алырга жаш адамланы кастинги кьуаралгьанды. Ара шахардан педагога да кьатышып, аны эсеплери чыгарылгьандыла. Энди он таулу жаш бла кьыз анда окурга атланырыкьдыла.

Кеп болмай а ала кечинген мекам толусунлай театр

Юй бийчеси Фатима бла.

Жашлары Мусса быйыл школну бошайды, инглиз тилин алапат биледи. Кьызчыкьлары Мариям а школда окуйду, ата-анасына ушاپ, чыгармачылыкь жанына хунерлиди.

Бир жол Фатима бла ушагыбызды ол юйор жашууларыны юсонден айта эди. Эслеген эдим аны хар сезюнде, хар оюмунда баш иесине берген хурметни, мамасыны. Хау, искусствону жолунда барган эки инсанга келишип турурга бирде кьыйын да бола болур. Алай бу юйорде, сёзсюз, сиймеклик, сый-намыс, жарыкь келлюлюк жашайдыла.

Жангуразланы аруу келинлери алапат хычинле этеди, аш хазырларга кюлу бек устады. Ол кеси да бу байрам кюнде келгенлеге жарыкь тюбеге кьарыу болгьанын билдире, аланы юйлерини эшиклери хар заманда кьонакьлага ачыкь болгьанларын жылы ышарыуу бла айтады.

КьАЛАБЕКЛАНЫ
Нажабат.

Бириккен юйор

Жангуразланы Мажит 1967 жылда алапат тау элперибизни биринде - Бабуригенде туугьанды. Ол адет-терелени тутхан, адам кьолуну кьыйыныны багьасын ангылагьан, уллугьа, гитчеге да хурмет эте билген улу, аруу юйорде ёсгенди. Атасы Байдуллах жарыкь келлю, жырга, хапарга уста адам эди. Уруш аулакьланы отларын керген фронтчу арда мамыр жашауда эл ферманы таматасы, бригадир да болуп ишлегенди. Анга Урунууну Кьызыл Байрагыны орденини да берилгенди.

Анасы Тюменланы Ортайыны кьызы Сакинатха бюгонлюкге 80 жыл бола-

орамга чыгарып бир тур, анга тюбесек, жолубуз иги болуучуду, деучю эдиле. Билмейме, жашуа тойгенден сора ол тазалыкь менде сакьланган болурум», - дейди, сагьышланып, ушакь негерим.

Муратъна атламла

Жолла, жазыу да жашауда бизни кьайы элтириклерин, жетдириклерин киши да биле болмаз. «Кьадар хар нени да кеси сийген инсанлага тап тюшюредди», - дегени французлу философ Ф. Ларошфуко. Баям, Мажит аллайланы кьауумундан болур.

1987 жылда аскерде кьулукь этип кьайтханлай, ол

ахшы кезден кьарагьанлары аны уллу жолга элтген гиче атламларын базынуулу этдиргенди. Шёндю да ол кьыйынларын аямагьанлай, аны тюрко-тюрлю амплуада сынаганлай тургьан устазлары Н.Д. Ковшовну, Д.Т. Ливневни жюрек жылыуу бла эсгереди.

Белгилерге керекди, ара шахарда жашауу энчилиги Мажитни кез кьарамларын тюрлендиралмагьандыла: ол, алгыныча, миллет культурасына кертичилей, халкьына табынганлай кьалгьанды. Аны жюрегинде жашагьан Малкьарга сиймеклиги уа кюнден-кюнге бютюн кючлене, жангы кьарыу ала баргьанды. Ол кеп-



«Тартюф» спектакли премьерасындан сора (2015 ж.)

ды. Сабийлери айтханга кёре, ол билген эрттеги жылраны, ийнарланы башхаладан эшитген окууна этмегенди.

Ма алай ишчи, жырны оюнну сийген юйорде ёсгенди бизни жигитибиз. Ол гитчелигинден окууна не кьыйын жумушха да табылгьанды, кьой кютгенди, чалгыч чалгьанды. Эллиле да бек сийгенди жарыкь келлю, кимни да кьуандыра, кюлдоре билген жашыны. Атына да ийнакьлап артист дегенди. «Кьоншу тишируула базарга барлыкь болсалса уа, анама келип, Мажитни эрттендикде

ГИТИС-де окурга сайлау урумланы жетишми етгенди. Анда, ара шахарда, ол шарт ангылагьанды кьадар анга аруу кезден кьарагьанын эмда чыгармачылыкь кьолайлыгьын толусунлай жашаугьа кийириге онг чыгаргьанды. Аны себепли, кече-кюн демей, окурга келленгенди.

А. Пуначарский атлы ГИТИС-де ол СССР-ни халкь артисти П.О. Хомскийни курсуна тюшгенди. Табийгьатдан берилген фахмулуугу, итиную, иш келлюлюгю эм педагоганы

зиуледе ангылагьанды жаш артист халкьны культурасыны мурдорлары болган тил, эпос, фольклор, дин, искусство миллет театры репертуарыны да мурдорлары болурга кереклисин.

Онбеш жаш фахму кьайтан эдиле ГИТИС-де бийик билим алып. Мажитни кьолунда уа айырмалы кьызыл диплому. Мында уа алагьа туугьан жерлери кьучагьын жайып тюбегенди, Малкьар театр да ала эди ахшы умурларын байлап эди. Алга, алга, тохтамай алга!

ТЕНГЛЕШДИРИУЛЕ

Вьетнамда энтта да социализмге ийнанганлай турадыла

«Бир адам башханы унукдурмазга керекди»

Россейде Октябрь революцияны 100-жыллыгыны алында «АиФ»-ни обозреватели СССР чачылганлы 26 жыл озгандан сора да Вьетнамда социализмге ийнанганлай нек турганларын билдирге суйгенди.

Ол кыралны шахарларын да ангылайса биз СССР-ден кыаллай бирге узакда болганыбызны. Хар кыалайда да – оракны бла салтаны суратлары, Коммунист партияны энди боллукъ съезде чакырыула, «Социализмге онг минг жылла бла насыл!», «Бешжыллыкны – төрт жылгя!» деген лозунгла.

Кыралны аты да Вьетнам Социалист Республикады. Орамлада уа Вьетнамда коммунизмни мурдорун салган акъсакъл «дядюшка» (анга эркелетип ма алай айтадыла) Хо Ши Мин бла бирге Ленинни, Марксны бла Энгельсны суратлары тагъылыдыла.

«Келир заманыбыз аламан боллугуна мен да ийнанам, деп ант этеди бизнесмен Ту Хоанг Нгуен. – Мени кийимле тикген гитче мастерскоюм барды. Анда жуукъларым, шухларым да ишлейдиле, хакълары да аман тыйюлдо. Мен коммунист ушайма да, бир адамны башхасы унукдурдууна намазга керекме. 2005 жылдан бери ма ол «жангы вьетнамлыланы» бла партияга кирликлени жорукъларыды».

Коммунистлени масхараарга жарамайды

Экономика реформалага барысы да ыразыдыла десек, терси. «Мени атам кылын агъахлада, америкалы бомбаланы туплеринде къзауат этгенди, - деп чамланады су-

пермаркетде ишлеген 40-жыллыкъ киши. – Энди уа биягы байла чыкыгандыла, жарлыла уа кыалай баш кечиндирирге билмейдиле. Да сора мени атам не ючюн кюрешгенди?» Былай айтып, арта сагъайып кыарады да: «Бош алай жаншайма, партия не этеригин



кеси биле болур», - деди.

Вьетнамда власть коммунистлени кълларынды – правительствону сёкгенни 4 айга тутарга боллукъдула, Хо Ши Минге аман айтханы уа – жарым жылга окуна. Коммунистлени юслеринден чамла эркин этилмейдиле, аны себелли аланы, СССР-деча, аш юйледе жашырын айтадыла.

«Бизде Кытайдача бошланып кълмагандыла, - дейди IT-компанияны менеджери Линг Лонг (атын тюрлендиргенбиз. - Ред.) – Шанхайда полиция бир юйорде зыйналыкны юсюнден фильмле бла дискни сыйырганды. Алай кеп да бармай аны кыайтарырга тюшгенди – ол адамны энчи жашаууна сугъанаклыкъ этилгенге саналып. Бизде аллай юйор партия жыйлыуда выговор алмай кыаллыкъ тыйюл эди. Кыалганы бла уа Вьетнамда капитализмде де да кыой.

Билим бериу хакъ блады – хар школудан бир айга 40 000 донг (100 сом) алынады, студентледен – эки кере кеп.

Медицина да жалаанда сабийлеге хакъсызды. Алай барысы да пенсия бла жалчытылыныпдыла (Кытайда уа ол жалаанда кырал къллукъла-

тюрленеди: 2008 жылда ол доллардан жалаанда 20 процентте учуз болганды – бизни сомбуз а ол кезиуню ичинде юч кереге кысылганды. Аны амалы тынчы – партия халкыны кыарыуусуз кыаууму алган баш продуктланы багъларына дайым да кез-кыулак болганлай турады. Вьетнамны ахчасыны кыыйматы тюшгенликте, тюкенледе багъала кетюрюлмейдиле. Аз да кыошулсала уа, энчи телефонга селешип, тийишли органлага билдириледи».

Бир жол Кытайда мен жетшимли бизнесменден: «Социализмге уа ийнанамыс?» - деп сорама. Ол, хуржундан 100 доллар чыгарып: «Мен ма мынга ийнанам», - дегенди. Вьетнамда уа кепле келлери бла айтадыла: хау, биз барысы да тенг болган, жарлыла болмаган кырал кыраилыгыбызга ийнанмыз деп.

Мени дагыда бир зат сейирсидиргенди: тыш кыраллы инвесторла коммунист низамлы Вьетнамга ахчаларын аны башха кыоншу кыралладан эсе арсарсыз саладыла. Сёз ючюн, америкалы демократиялы жолну сайлаган Индонезиядан бла Филиппинледен эсе. Алада болум тутхучузга саналады, кырап-кырагынчы, хал тюрленип кыалырга боллукъду. Ханойда уа партия хар нени да темир кълунда тутады, ырахатлыкны жалчытады.

«Горбачёвну не этгенди да кёргенбиз»

«Вьетнамда болганны туп этген уруш жалаанда 42 жыл мындан алга бошалганды: анда 4 миллион адам ёлгенди, 362 минги сакъат болганды, - дейди америкалыла бла урушну кезиунде партизан отрядны командири болуп турган Ле Фуонг. - Жалаанда

коммунизмге ийнануубуз болушханды французул колонизаторланы бла америкалы империалистлени хорларга. Социализм кырагга талпынуубуз асыры уллудан чыдагъланбыз.

Кыралыбыз оюлуп эди, халкыбызны 70 проценти жарлылыкъ сынаганды. Бусагъатда уа экономикабыз кетюрюлюпдо. Кертиди, мен да энчи иеликке кыажу сюелгенме, алай жангылганымы ангылаганма. Адамланы кыарынлары токъ болурга керекдиле, хар ким да тюкен, чач кыркыуучу жер, ашхана ачсын да, тамбла сабийлериме не зат ашатыркыма деп сагъыш этмезча болсун.

Ленин да 1921 жылда нэпни бошдан кийирмеген эди. Адамны ахчасы не кеп болса, ол политикадан ол кыадау узакдады...»

«Социализмсиз кырал оюлуп кыаллыкды, - дейди Хошиминде кафени иеси да. - Биз сизде не болганын кёргенбиз – Горбачёв кыралга оную этиу амалны тюрлендиргенлей, олсагъат СССР чачылды. Вьетнамлыла бизни ол юлгюкюню алырга сыймейдиле».

Мен СССР-деча низам жанлы тыйюлме. Алай Вьетнамда уа неге тыйюнгенме: бизни коммунистлерибиз эслик болуп, ич кыауылага, даурлага кыатышмасала эдиле, кырал сакъланырга да болур эди. Союзуна властылары бизнес, фермерчилик бла кюреширге эркин этиле эдиле, тюкенледе километрлеге созулган очердеде сюелген адамланы кыарынларын тойдурсала эдиле, багъланы да бошлп кыоймай – хал башха тюрлю болур эди.

Георгий ЗОТОВ.

Ханой-Хошимин (Вьетнам).
«Аргументы и факты» газет.

Конференция

Революцияны юсюнден оюмларын айтдыла

Тюнене Гуманитар тинтулени институтунда Октябрь революцияны 100-жыллыгына жораланган регион конференция болганды. Анга, кеси алимлерибизден сора да, РСО-Аланияны келчилери да кыатышхандыла. Битеу да 20 чаклы докладчы кеслерини оюмларын туура этгендиле.

Конференцияны кырагъанладан бири институтну Жаш алимлери советини председатели Наталья Варивоады. Ол чертгенича, бююнлюкде революцияны юсюнден оюмла кепдоле. Бу тубешиуню баш магъанасы да адамлага аны кемчили-

клерини, иги жанларыны да юслеринден селешип, кеси кез кыарамларын кыорууларга онг бериудю.

Жыйылыну институтну директоруну илму иш жаны бла орунбасары Махийланы Людмила ачханды. Ол, 1917 жылны революциясы кеп тюрсюню болганын белгилеп, докладчыла жыйылганлага сейир оюмларын туура этерле деп сакъланын билдиргенди.

Большевиклени Шимал Кавказда миллет политикаларына жораланган доклад бла уа жыйылганы алларында институтну жангы тарых секторуну баш илму къллукъчусу Тетууаны Алим селешгенди.

Ол 1917-1937 жыллада миллет сейир, миллет энчилик дегенча ангыламан революцияны сейирлеринде «жутулуп» кылганларын белгилегенди.

- Болсада Россейни кырамына кирген аз санлы миллетле социал-экономика жаны бла алга атлам этгенлерин унутурга жарамаз. Алай большевиклени бла меньшевиклени бир тилли боламанганылары террорга жол ачханды. Зорлугъ а не заманда да игилик келтирмейди, - дегенди Тетуу улу.

Дагыда аны оюмуна кере, бююнлюкде да, ючюнчю дуния урушну кыоркыуу туура болганда, кырал таматала



аны жолун кесер ючюн бир тилли болурга, барысына да тап келлик оную этерге керекдиле.

Андан сора да, Алим Инзрелович революцияга дерид адамла кыара танымай жашагъанларын да чертгенди. Сёз ючюн, ол билдиргенге кере, таулу халкыны арасында билимилени саны бир процентте да жетмей эди, кыабартылылада да ол кёрюмдо бир процентден аз аслам

эди. Ызы бла пединститут да ачылган эди. Алай бла КЪМАССР саулай кырал бла бирге модернизацияны ызына тохтады.

Конференция бу теманы юсю бла миллетлени жашаулары, алчы адамларыбызны кыадалары кыалай бла кыралгъанларын ачыкъларга онг бергенди.

ТАППАСХАНЛАНЫ
Аминат.
Сурат авторнуду.

ТИНТИУ



Полициячылагъа къарау

КъМР-де Ич ишле министрствону коллегиясыны кезиулю жыйылыуу болганды. Аны ишине ведомствону ветеранларыны советини башчысы Борис Думаев да къатышханды.

Биринчиден, РФ-ни МВД-сыны Краснодарда университетини ич ишле органлада къуллукъ этгенлени профессионал билимлерин ёсдюрюу жаны бла Шимал-Кавказ университетинде (филиал) окутуу къалай бардырылганына къаралганды. Аны юсюнден докладны вузну башчысыны орунбасаны Бёзюланы Юсюп этгенди.

Кенгеше жаш тёлню арасында экстремизмни профилактикасы къалай бардырылганы да сюзолгенди. Аны юсюнден докладны Экстремизмге къажу араны башчысы полицияны полковниги Хамиди Губа-

шиев этгенди. Бу вопрос бла байламлы полицияны участка уполномоченный-лерини ишлерин къурау эм акъылбалыкъ болмагъан-ланы ишлери жаны бла бёлюмню башчысы полицияны полковниги Аслан Ашхотов да сёлешгенди.

Коллегияны келечилери докладлагъа тынгылап, тийишли эсгертиуени къабыл кёргендиле. Ич ишле министр полицияны генерал-лейтенанты Игорь Ромашкин бёлюмлени таматаларына аланы жашауда бардырыу жаны бла буйрукъла бергенди.

Ол кюн МВД-ны мекамыны арбазында ведомствону аппаратыны келечилерини къуллукъ этиуге хазырлыкълары да сюзолгенди. Игорь Ромашкин орунбасарлары бла бирге ала форманы къалай жюрютгенлерин тинтгендиле.

ОНОУ

Адамланы излемлерин толугъа тергерча

Къырал жумушланы толтуруууна качествен итилендири мурат бла КъМР-де ич ишле министрни буйругъу бла энчи ишчи къауум къуралганды. Ол къырал жумушланы тамамлагда власть, жер-жерли самоуправление органла, жамауат, илму эм башха организацияла бла байламлыкъланы жюрютюрге себеплик этерикди.

Аны келечилери бу жаны бла праволу базаны итилендириу мадарла толтурулукъдула. Ишчи къауумгъа жууаплы органланы, ведомствону

бёлюмлерини къуллукъчулары киргендиле.

Къабарты-Малкъарда ич ишле министрство толтурган къырал жумушлагъа багъа берирге онг болгъанын эсгертирге тийишлиди. Аны этерге сыйгенле ведомствону сайтында (www.07.mvd.ru неда 07.mvd.pf) басмаланган бланкны жарашдырыгъа боллукъдула. Аны ич ишле органланы жер-жерли бёлюмлеринде инсанланы приёмгъа алган пунктлада толтурургъа онг барды.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Билдирюу

Жомакъланы премьерасына чакъырабыз

Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал драма театр Маммеланы Ибрагимни пьесасына кёре «Шамая къала» деген жомакъланы премьерасына чакъырады.

Спектакль 2017 жылны 3 июлунда 15:00 сагъатда Къырал концерт залында (Шогенцуков атлы орам, 28) кёргюзтюлюнюрюкдю.

Сорлукълары болгъанла бу телефон номерлеге сёлешсинле: 44-22-10; 77-34-85; 8-938-691-25-39.

Алгъышлау

Кёп жаша бизге къууанчха

Бу кюнледе багъалы анабыз эм иннабыз Ёзденланы Зайнаф, Батталны къызы, туугъан кюнюн белгилейди. Биз аны ол жарыкъ байрамы бла битеу жорегибизден алгышлайбыз!

Жашауунг жарыкъ болсун, арбазынг къууанчдан толсун, насыпны уллу Аллах ёнчелемей, къызганмай берсин, къыйынлыкъланы кери этсин, сыйгенлеринг санга къууанып жашарча узакъ ёмюр берсин!

Сабийлеринг эм туудукъларынг.



Халкъыбызны аш-азыгъы

Жау чайкъау

Сюттен эмда сют башдан жау алыу бла къарачайлыла бла малкъарлыла бурун заманладан бери шагъырейдиле, хайуан тутуп, сют саууп тебирегени. Малчылыкъ бла уа бизни ата-бабаларыбыз - аланла - бир талай минг жыл мындан алгъа окъуна кюрешип башлагъандыла. Ала жау чайкъаргъа къалай юйренгенлерини юсюнден этнографларыбыз жыйышдырган материаллада айтылады.

Айранны неда сютню гыбытлагъа къуюп, бир жерден башхасына элтгенде, ала ёрге атыла кетип, башларында гитче сары тугулла жыйыладыла. Андан сора аланы кеслери чайкъап тебирейдиле. Бир талай замандан сора уа, тюзелип, жауны сют башдан да аладыла. Адырны ючден экисин сют башдан толтуруп, кёнделен орнатылган таханнга жип бла такъгъандыла. Сора экеулен аны эки жанында тохтап, кезиу-кезиу ары-бери тепдиргендиле. Бу иш бла кюрешген кезиуде малланы тейриси Долайгъа жораланган жырны жырлап болгъандыла.

Онтогузуюну ёмюрюн ахырында Къарачай-Малкъарда жауны агъачдан жарашдырылган чыккырлада чайкъап башлайдыла. Баям, ол женгиликке болур эди, алай дагъыда гыбытдагъын бегирек багъалагъандыла. Аны кесин да суугъуракъ жерде бузмай кёп тутхандыла.

Ата-бабаларыбыз этген майны экинчи тюрлюсюне акъ жау дегендиле. Аны къалынлыгы иги да азыракъ болгъанды. Аны азайтыр ючюн сют башха хамеши - жангы уютулган айранны башын къошхандыла.

Акъ жауны сют аз сауулган заманлада, кесин да юйде жаратыргъа деп хазырлагъандыла, сатаргъа хазна чыгъармагъандыла. Аны къалынлыгы, орта эсеп бла алып терегенде, 55-60 процент болгъанды. Европада бла Америкада базыкълыгы аз

Ой, Долай, Долай, былкъылдай, Ийнекле келелле уллу жылкъылай. Ой, Долай, Долай, былкъылдай Эчкиле келелле акъгъан чырпылай.

Ийнеклени алларында келген къара ийнек, Ол къара ийнекни болур жууурту. Эчкилени алларында келген сары эчки Ол сары эчкини болур гыбыты.

Ой, Долай, Долай, доп гыбыт Ой сени ичинги ма сары мал толтуруп, Ичингидеги къара ийнекни жуууртуд, Тышындагъы сары эчкини гыбытыд.

Ой, Долай, Долай, булакъдан, Ийнекле келелле агъач къулакъдан. Бизни юй бийчебиз беш баш эмеген, Кишиге бермей тапханын, кеси жемген.

Ой, Долай, Долай, долтурган, Уллу сары гоппан жаула алдырган. Биз сенден гоппан бла майла алырбыз. Таматабызны элтип аллына салырбыз.

Таматабыз къош къаштигим къалдырып, Айтхан жумушуна женгил чапдырып,

болгъан жауланы чыгъарып къайгыгъа арт кезиуде (жюз жыл мындан алгъа) киргенликке, бизни халкъыбыз аны мындан мингле бла жыл алгъа жарашдырып башлагъанды.



Урулган жауны къайнатыу бла жамауа-тыбыз бек эртте шагъырей болгъанды. Аны агъач чыккырлагъа къуюп, суугъуракъ жерде жылла бла бузмай сакълагъандыла. Жауны къазанда къайнатып алгъандан сора тубюнде къалгъанына тора дегендиле. Дагъыда сют башдан, майдан сора, къаймакъ да алып болгъандыла.

Саулай алып айтханда, Къарачай-Малкъарда жауны бла къаймакъны он тюрлюсюн хазырлагъандыла: ийнек, эчки, къой сютлени башындан этилген, эриген сары, ийнек, эчки, къой сютледен этилген айранланы хамешиси къошулган акъ жаула эмда аллай сютлени башларындан этилген къаймакъла.

Энди уа жауны чайкъагъан заманда жырлауу Долайны жырыны сёлзлерин келтирейик. Аны белгили жырчыбыз Отарланы Омар да жырлауучу эди.

Айтхан жумушуна женгил чапмасанг, Бутларыбызгъа гыбыты тартдырып.

Ой, Долай, Долай, май Долай, Къошубузгъа ач къонакъла келдиле, Ала сени сакълай, ачлай ёлдуле, Ой бола эсенг, сен а бол гыбыт.

Болмай эсенг, сени бухчагъынгы тешерле, Мени да къулагъымы кесерле. Экисин да бир бирине тагъарла, Тюплеринден отну къызыу жагъарла.

Ой, Долай, Долай, жау гыбыт, Бузугъу болмай, толу сау гыбыт, Муну айранындан жау эте, Муну бузугъундан сау эте.

Мен айтама май Долайны, Майдан толсун сен гыбыты къарынынг, Тууарчыла, жигит долайчыла, Жазгъа сау чыкъсынла Долайны жырлагъан жырчыла.

МИСИРЛАНЫ Хасан, Сют промышленностьну инженер-технологу.

Табийгат

Бал чибинле шахарчыланы
гузабага кьалдыргъандыла

Римге жаулары кеп чабыуул этгенди. Алай бусагъатда уа шахарчыланы бал чибинле кьоркьухандыла.

Фьюма майданда, белигили виа Венетодан бла россейли посольстводан эки атламда, алгъаракълада бал чибинле керти да чабыуул этгенча эдиле. Алгъа ала, мингле бла жыйылып, майданда учандыла, адамланы къаба. Артада уа жер тьюбу бла баргъан жолда орналгъандыла.

Алайгъа жетген полициячыла, алгъа не этерге билмей, бир кесек мычгъандыла. Алагъа жангыз да бир амал кьалгъан эди – чибинле адамланы андан ары къапмаз ючюн, жолну аллын бегитирге. Ызы бла низам сакълаучула чибинчилени излеп башлагъандыла.

Тапханларындан сора уста, энчи кийимлени да кийип, чибинле жыйылгъан жерге кир-



генди. Аны араларында ана чибинни табып, аны орунга салгъанды, кьалгъанлары уа артада аны ызларындан тизилгенди. Ол ангылатханыча, ана чибин аланы таша жерге

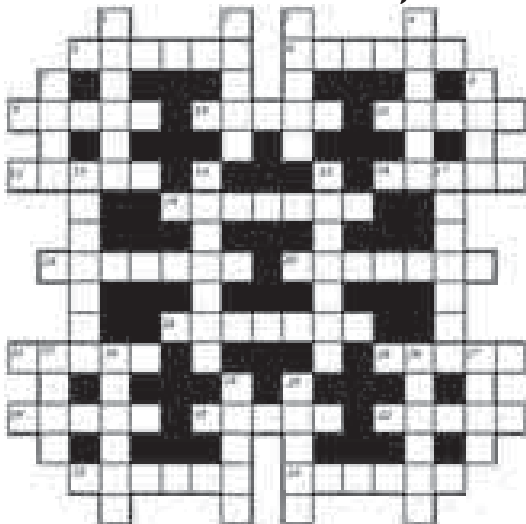
элтирге керек эди. Алай, баям, ажагып, уллу майданнга келтиргенди.

Иван СЫСОЕВ.
«Комсомольская правда» газет.

ЭНИНЕ: 5. Аны юй башлагъа алгъада кьолайлы юйорле салып болгъандыла. 6. Сакъларгъа, асыраргъа деп берилген зат. 9. Адам дуниясын алышса этилген хычин. 10. Сатыу-алыу кызыуу баргъан жер. 11. Адамгъа алгъадан жазылгъан жашау. 12. Къанатлы. 16. Кегетни тышы. 18. Келин жабыу. 19. Уллу кьайгъы этуу, уруш. 20. Бир бирни биринчи кере кериуп, хапар айтуу. 21. Нарт батыр. 22. Бусагъатда аны жюрютген эр кишиле кепдюле. 25. Алгъын малны ол затын кепдюрюп ойнагъандыла сабийле. 30. Тау башында бузул жер. 31. Эртте таулула аны бла кьумач сокъгъандыла. 32. Москвада бек белгили орам. 33. Жомакъланы тюрлюлери. 34. Ахшылык.

ЁРЕСИНЕ: 1. Азиядан келген ашарык. 2. Тилни кесеги. 3. Кийикни тюрлюсю. 4. Мал такъгъан чыпын неда кепюрню кетюрюп тургъан чигинжи. 7. Алгъаракълада таулула кьоншула бла чекни аны бла айыргъандыла. 8. Кавказда тенгиз жагъасында уллу шахарладан бири. 13. Жаз башында жаугъан кьар. 14. Азияда бир миллетни адамы. 15. Аллай атла уададыла жазычуланы тошлеринде. 17. Кесине неда башхагъа ышаныу. 23. Къазахлылада жырычы. 24. Хакасияны ара шахары. 26. Кьоншу кьырал. 27. Ууакъ аякълри малны баласы. 28. Бухгалтерни иши. 29. Къара танымагъан адам.

СЁЗБЕР



ГАЗЕТНИ 119-ЧУ НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 7. Мандалакъ. 8. Къарылгъач. 11. Тилек. 12. Тарда. 13. Ырахатлыкъ. 16. Магадан. 17. Ауурлукъ. 18. Драма. 20. Кыбыла. 21. Лоцман. 22. Саясат. 23. Аминат. 25. Арбаз. 29. Сарычач. 31. Акъылман. 33. Акъсакъалла. 35. Къалам. 36. Гылын. 37. Къарындаш. 38. Сыйлыкъ.

Ёресине: 1. Залимхан. 2. Адрес. 3. Сапыран. 4. Мантыла. 5. Аллах. 6. Къандауур. 9. Шахтёр. 10. Уртрам. 14. Адабиятчы. 15. Къурманлыкъ. 18. Даута. 19. Алмаз. 24. Баппахан. 26. Романс. 27. Арбачы. 28. Басдырыкъ. 30. Чокъуракъ. 31. Алланыу. 32. Багъыр. 34. Шыйык.

Ыйыккъыгъа горьскон

1 июльдан 8 июльгъа дери



КЪОЧХАР. Аслам ишлеге кьатышырыксыз. Башламчыкълардан кьоркъмагъыз, хар жангы атламыгъы жетишимли болуп бармаса да, кьуандырырча эсепле уа боллукъдула. Жолоучулукъга да базынып чыгыгъыз.



ТАНА. Бу кезиуде жюрегигиз излеген хычуун тюбешуле боллукъдула. Жангы жетишимле да сакълайдыла. Сиз бирде кесигиз окъуна ийнамазча аллай жарыкълык жюрегигизни бийлеркиди.



ЭГИЗЛЕ. Бу ыйык алай неда былай боллукъду деп айтхан кыйынды. Нек дегенде хар зат кесигизни кьолугъуздады. Кемеге кьалай атасагъыз да, аны жюзююу анга кере боллукъду.



АЙЫРЫЧАБАКЪ. Тегерегиздеги адамланы жюреклерин кыйнамазгъа кюрешигиз. Тамблагъы кюннге базынулу атламила этер онгугъуз барды. Бу кюнледе ахшы ишлеригизге чырмаула чыгарык туюлдюле.



АСЛАН. Сиз оратор хунеригизни ачыкъларга излериксиз. Сизни жанлы болгъан адамла, тынгыларга суйгенле да кеп боллукъдула. Жюреклеге жол ачхан тийишли сёзлени да кыйналмай табарыксыз.



КЫЗ. Ишлеригизни бир жанында кьоюп, жууукъ-тенг бла ушакъла бардырыгъыз, тюбешигиз. Баям, кылыгыгъызда бир-бир затланы абаданла жаратырык болмазла. Аны себепли сый-намысны унутмагъыз.



БАЗМАН. Иш бла байламлы соруулары тындырырга излегенлей турлукъсуз. Жашау негеригизни керексиз сёзле бла жанын кыйнамазгъа кюрешигиз. Сабийлеригизге сакъ болугъуз.



АКЪЫРАП. Шуёхларыгъыз бла арагъызда ангыламулукъла, дауашла чыгаргъа боллукъдула. Сёзно артык кьозгъап кюремгенлей, хар затны мамыр жанына буралсагъыз иги боллукъду. Андан сора да, солуу кюнледе нерва системагъызга эс буругъуз.



МАРАУЧУ. Тегерегизде болумланы тюрлендирге излегенлей турлукъсуз. Анга себеплики уа жангы кюч-къарууугъуз, тирилигиз этеркиди. Шуёхларыгъызга сёлешигиз, аланы жокълагъыз.



ТЕКЕМОЙЮЗ. Жашырын сёзюгюзю жууукъ адамлагъа окъуна айтмагъыз. Бусагъатда кесигизге сакъ болугъуз, саныгъызга-чархыгъызга энчи эс буругъуз. Солуу кюнледе аты-санына угъай, керти да ырахатлыкъда туругъа кюрешигиз.



СУУКЪУЙ. Бу ыйыкда телевизорда, башха асламлы информация органлада айтылгъан билдирюлеге алданмазгъа кюрешигиз. Кесигизни алдатып кьоярсыз деген кьоркьуу барды. Ахча-ырыксы жумушларыгъызны да эсигиз бла тамамлагъыз.



ЧАБАКЪЛА. Бусагъатда сизге ариу жолла ачылыпдыла. Суйгенигиз жокъ эсе, аллай адамыгъызга тюберге боллукъсуз. Сизден жалаанда тегерегизге эс этип кьарау изленеди. Насыпны чархы сизге бурулгъанчады шёндю.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительство

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МОКЪАЛАНЫ Зукура (беломно редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (беломно редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кьоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кьырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмалангъанды. Налычк шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикте кере 19.00 сагъатда кьол салында. 20.00 сагъатда кьол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Байсыланы Марзият - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 3, 4-чю бетле),
Гельяны Валентина - (5, 6, 7, 8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 831
Багъасы 10 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:



360000, Налычк шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru